

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ, ІНКЛЮЗИВНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОСВІТНЬО-РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР РДГУ

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

МАТЕРІАЛИ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ І ВИХОВАННЯ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ПОСТУПУ УКРАЇНИ»**

28 КВІТНЯ 2022 РОКУ

РІВНЕ

УДК 373.3.011.3-051:005.336.5

ББК 74.204.2

П- 84

Рекомендовано до друку
вченою радою Інституту проблем виховання НАПН України
(протокол № 5 від 28 квітня 2022 р.)
вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 4 від 28 квітня 2022 р.)

Рецензенти:

Безкорвайна О.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри міжкультурної комунікації, теорії та історії зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету

Журба К.О., доктор педагогічних наук, професор лабораторії морального, громадянського та міжкультурного виховання Інституту проблем виховання НАПН України

Професійний розвиток педагога: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Рівне, 28 квітня 2022 р. Рівне: Рівненський державний гуманітарний університет, 2022. 146 с.

У збірнику представлено наукові матеріали, що включені до програми Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми освіти і виховання в умовах євроінтеграційного поступу України».

У виданні висвітлюються актуальні проблеми організації освітнього і виховного процесу у закладах освіти, традиції та інновації вищої школи в осмисленні вітчизняного і зарубіжного досвіду, особливості освіти й виховання у цифровому просторі, досягнення і перспективи інклюзивного навчання в Україні та за кордоном.

Збірник рекомендований для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти і всіх тих, хто цікавиться питаннями історії та сьогодення системи освіти.

Відповідальність за автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів та грамотність несуть автори публікацій.

Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

© Кафедра педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти Рівненського державного гуманітарного університету, 2022.
Укладання.

© Автори статей, 2022

висловлювань за зразком, опорними словами чи ілюстраціями, на що орієнтує програма, бракує (2–3%), а складання письмового висловлювання за окресленою ситуацією спілкування становить 1,5%.

Отже, на основі проведеного аналізу було виявлено такі особливості реалізації змістової лінії програми «Взаємодіємо письмово: 1) загалом підручники відповідають програмовим вимогам, в них наявні всі виокремлені в програмі типи завдань, але частотність їх виконання потребує корекції вчителя; 2) питому вагу писемної форми написання творів можна збільшити за рахунок письмового виконання завдань, де форма виконання не вказана; 3) дидактичний апарат підручників має значний потенціал для використання інтерактивних технологій за рахунок надання йому вчителем ситуативного характеру; 4) потребує збільшення кількості вправ на роботу з трансформації текстів, написання есе; 5) проведення спеціальної роботи з використання виражальних засобів мови у власних висловлюваннях та формування вмінь удосконалення продуктів творчої діяльності учнів початкової школи.

Список використаних джерел:

1. Азимов Е. Г., Шукин А. Новый словарь методических терминов и понятий (теория та практика навчання мовам). М. : Вид-во «Ікар», 2010. 448 с.
2. Вашуленко М.С., Васильківська, Дубовик С.П. Українська мова та читання: підручник для 3 кл. закладів загальної середньої освіти (у 2-х ч.). Ч.1. Київ : Освіта, 2020. 160с.
3. Пономарьова К., Гайова Л. Українська мова та читання: підручник для 3 кл. закладів загальної середньої освіти (у 2-х ч.). Ч.1. Київ: Оріон, 2020. 160с.
4. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти: 1–2 та 3–4 класи. Київ: Світоч, 2019. 336 с.

ДО ПРОБЛЕМИ ДИСЦИПЛІНИ УЧНІВ У ІСТОРІЇ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ (ДРУГА ПОЛОВИНА XIX – ПОЧАТОК XX СТОЛІТТЯ

Попко Дар'я Олександрівна,
здобувач ступеня вищої освіти «магістр»,
науковий керівник:
к. пед. н., доц. Бричок С. Б.
Рівненський державний гуманітарний
університет, м. Рівне

Проблема формування свідомої дисципліни учнів була досить вагомим предметом дослідження на різних етапах розвитку світової педагогічної думки. У дореволюційній школі середини XIX - початку XX століття дисципліна учнів засновувалась переважно на принципах авторитаризму. Це зумовлювало характер педагогічного керівництва навчально-виховним процесом, визначало місце і роль методів виховання, зокрема, заохочення і покарання.

На позиціях авторитаризму в питаннях дисципліни стояли відомі німецькі педагоги Йоганн Фрідріх Герbart (1776-1841) та Фрідріх Паульсен (1846-1908). Їхні концепції (ідеї) здійснили великий вплив на організацію навчально-виховного процесу в російській школі, тому зупинимось на аналізі їх поглядів на заохочення та покарання більш докладно. Й. Герbart визнавав фізичні покарання, але все ж був переконаний, що вони повинні використовуватись дуже рідко, «щоб швидше бути предметом страху здалеку, ніж застосовуватись в дійсності» [2]. Заслуговує на увагу думка педагога про те, що авторитет і любов мають сильніший вплив на керування дітьми, ніж всі суворі міри. І

далі він писав, що «любов має ціну тільки тоді, коли вона поєднується з необхідною суворістю» [2]. Основою управління, за Й. Гербартом, є необхідність зайняти дітей, заповнити час цікавими заняттями. Якщо діти будуть захоплено працювати, тоді не буде місця і часу для порушень дисципліни.

Фрідріх Паульсен писав: «Завдання нагород і покарань - прийти на допомогу слухняності зовнішніми спонуканнями, обіцяючи слухняному те, що йому як природно егоїстичній істоті, приємно і бажано, а непокірному погрожуючи тим, що йому неприємно і боляче» [5]. І далі він зазначав, що там, де повністю забезпечений авторитет, нагороди і покарання не мають значення.

Ф. Паульсен у своєму підручнику «Педагогіка» (1913), розглядає поняття авторитету як показник стосунків між сильним і слабким, як право сильного, що забезпечується жорстокими методами покарання аж до різки, яку він рекомендував використовувати в роботі з дітьми: «Різка і навіть палка не заслуговують того, щоб про них говорили з тим презирством, як це тепер часто робиться на папері... Що вона має право на існування, в цьому я глибоко переконаний» [5, с. 93]. Німецький педагог був переконаний, що «в справі виховання покарання є неминучим засобом впливу» [5, с. 80]. Але разом з тим він радив вихователям: «якомога менше карати, якомога більше оберегатися від необхідності покарань» [5, с. 82].

В кінці XIX - на початку XX століття як теорія, так і практика вільного виховання почали активно розвиватись і втілюватись в життя. Одна з прихильниць вільного виховання - шведська письменниця і педагог Елен Кей (1849-1926) у своїй книзі «Вік дитини» (1906) писала, що велика таємниця полягає в тому, щоб дітей не виховувати спеціально, а дати їм можливість поступово виховуватись самостійно, розвиваючи свої природні індивідуальні можливості, а вихователь лише тактовно допомагав би їм самовдосконалюватись, не нав'язуючи своїх думок і вимог. Мистецтво вихователя - вміти викликати необхідні потреби, інтереси і запити.

Ці ідеї дістали значну підтримку й поширення наприкінці XIX - початку XX століття в течії «нового виховання», репрезентованій А. Фер'єром, О. Декролі, Дж. Дьюї, М. Монтесорі, В. Лаєм, В. Мейманом та ін. Наприклад, Марія Монтесорі порівнює дитину із квіткою, що розгортає свої пелюстки. Вона переконана, що «процес виховання матиме успіх лише тоді, коли сприятиме цьому повному розгортанню пелюсток життя» [4, с. 38]. Виховання, на думку М. Монтесорі, повинно мати на меті тільки розвиток самостійності у дитини, і всяка зайва допомога перешкоджає розвитку природних сил дитини. «Легше одягнути і нагодувати дитину, ніж зробити так, щоб вона сама одягнула себе і нагодувала, - говорить вона. Але робити що-небудь за іншого – обов'язок слуги. Вихователь не повинен бути слугою. Завдання вчителя - тільки кинути промінь світла і піти далі» [4, с. 42].

Система по підтриманню дисципліни і порядку в школі, рекомендована навчальними відомствами, була жорстокою, вона зовсім не передбачала виховання свідомої дисципліни.

У «Правилах про вчинки і покарання для учнів» за 1858/59 і 1859/60 навчальні роки визначались такі види покарань: учень, який підлягав 2 рази строгому ув'язненню отримував публічну догану із погрожуванням виключення (для старших) і різок (для молодших класів); отримавши публічну догану від педагогічної ради з погрожуванням виключення чи різок, після повторного вчинку учень виключався або підлягав тілесному покаранню; строгий арешт тривав 2 і 3 доби із залишенням винного на самоті на хлібові і воді; учні нижчих 3-х класів, які підлягали покаранням різками, після повторного негативного вчинку виключалися із навчального закладу.

Не дивно, що суворі методи проникали і в народну школу. Покарання, в тому числі фізичні, займали тут значне місце у системі підтримання шкільної дисципліни. В основі цієї системи були страх і страждання, які придушували свободу думки в дітей,

обмежували їх розумову активність. Всяке порушення правил повинно супроводжуватись певною формою страждання (біль, прикрість, голод, самотність).

Керівний принцип старої школи полягав у тому, щоб помститись учневі за його провини, насильно вплинути на нього як фізично, так і морально. Лінощі карались примусовою працею, зайва балакучість - ізоляцією від товаришів, зарозумілість - приниженням, прояв злості - ув'язненням в окрему кімнату, аж до вигнання з навчального закладу.

Особистий внесок у вирішення проблеми використання методу покарань вніс М. Пирогов (1810-1881). Він був попечителем у той час, коли різка ще займала значне місце в системі підтримання шкільного порядку і дисципліни. У праці «Чи потрібно сікти дітей і сікти в присутності інших дітей» (1858) він зазначав: «В чому ж полягає основна думка тілесного покарання взагалі? 1. Відомстити за образу, приниження. 2. Присоромити. 3. Настрахати.» [5]. В цій статті М. Пирогов розмірковує над виправданістю використання тілесних покарань, зважаючи всі позитивні і негативні моменти: «Зробіть так, щоб покарання було за вчинок не зовні, а всередині винуватця - і ви дійдете до ідеалу морального виховання... Різка - дуже грубий і насильницький інструмент для пробудження сорому. Різка вселяє страх, - це правда, - але не такий що виправляє, не надійний, а такий, що лише прикриває внутрішню зіпсованість» [6]. Слід зазначити, що дана стаття, як роздум М. Пирогова про систему використання методу покарання в тогочасній школі. Автор наводить приклади з реального життя, збагачує суто педагогічні роздуми цікавими фактами та епізодами. Весь твір пронизаний основною думкою - а чи взагалі потрібне покарання (тілесне)? Автор своєрідно підходить до цієї проблеми. Немає жодних сумнівів, що М. Пирогов засуджував тілесні покарання. Виступаючи в принципі проти фізичних покарань, тим часом на практиці він вважав допустимим їх застосування.

Гуманістичні ідеї широко пропагував Б. Грінченко (1863 - 1910). Він категорично забороняв використовувати в школі не тільки фізичні, але і будь-які покарання. Педагог був переконаний в тому, що активна й свідома участь дітей у навчальному процесі перш за все стимулюються гуманним ставленням до них педагогів, що здоровий морально-психологічний клімат школи, дотримання учителями педагогічного такту духовно розкріпачують дітей, роблять їх одностайними.

Цікавий зміст і методи роботи, любов і повага до вчителя утворили справжню трудову дисципліну в школі, яка зробила зайвими всякі лайки, кари й бійки. Діти працювали охоче й із захопленням. Ті самі діти, яких раніше били, лаяли, карали, які докладали всіх зусиль, щоб не послухати вчителя, щоб зробити йому неприємність, які здебільшого дивилися на вчителя, як на свого ворога, ледарювали, пустували в школі, займались крадіжками, за яких-небудь два-три місяці ставали великими приятелями Бориса Дмитровича, виконували його вимоги, добре поводитися, працювали охоче й з відчутними наслідками.

Проблема способів впливу на дитину глибоко цікавила Тимофія Григоровича Лубенця (1855-1936). Тимофій Григорович звертає увагу на найбільш характерні правила управління поведінкою дітей в школі, визначені Міністерством народної освіти. Якщо дитина спізнилась на урок, вона згідно з правилами повинна постояти певний час біля дверей, незалежно від причин спізнання; якщо вона принесла в клас іграшку, то вчитель, побачивши це, повинен негайно забрати її; дитина, яка запізнилася на більш чи менш тривалий час, залишається після уроків, щоб відпрацювати прогаяне, причому вдвічі або втричі більше. На думку Т. Лубенця, покарання, рекомендовані педагогами і Міністерством народної освіти, виступають як розплата за скоєний вчинок. Вони ґрунтуються на моральному і фізичному насиллі.

Виступаючи проти будь-яких покарань, Т. Лубенець акцентував увагу на недопустимості у вихованні надмірної ласки, що великою мірою також шкодить

вихованню дитини. Він переконаний, що вирішальне значення має приклад вчителя, що «жорстокість учителя, неминуче, виховає і жорстоких учнів» [3]. Він відстоював у вихованні принципи поваги, справедливості і глибокої довіри до дитини. Довірою розумний вихователь досягне значно більше, ніж покаранням.

Педагоги були переконані, що важливими умовами успішної роботи кожного вчителя є його вміння встановити правильні взаємовідносини з учнями, добре і цікаво організувати навчально-виховний процес. Якщо порядок у класі настає завдяки живій і захоплюючій організації педагогічного процесу, який збуджує думку і позитивні почуття дитини, коли кожен учень старанно працює, - це свідчить про високу майстерність вчителя у виборі методів виховного впливу. І лише там, де недостатньо досконалою є система виховання, застосовують методи заохочення і покарання.

Список використаних джерел:

1. Історія зарубіжної педагогіки. Хрестоматія : навч. посіб. / уклад. і автори вступних статей Є. І. Коваленко, Н. І. Белкіна; заг. ред. Є. І. Коваленко. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 664 с.

2. Йоганн Фрідріх Герbart. Біографія та його педагогіка. *Всеосвіта* : веб-сайт. URL: <https://vseosvita.ua/library/jogann-fridrih-gerbart-biografia-ta-jogo-pedagogika-288517.html> (дата звернення 04.04.2022).

3. Лубенец Т. Какие требования предъявляет народ к школе. *Журнал министерства народного просвещения*. 1912. № 4. С. 196-204.

4. Монтессорі М. Метод наукової педагогіки та практика його в «Домах для дитини» : пер. з італ. мови В. Щербаненко; передм. до укр. вид. С. А. Ананьїна. Київ : Держ. Вид-во, 2-а Рад. друк., 1921. 155 с.

5. Паульсен Ф. Педагогика : переводъ съ нѣмецкаго подъ редакціей Г. К. Вебера. Изданіе Т-ва «Міръ». 1913. 475 с.

6. Собраніе литературно-педагогическихъ статей Н. И. Пирогова, вышедшихъ въ управленіе его Кіевскимъ учебнымъ округомъ (1858–1861). Кіевъ : въ Унив. типографіи, 1861. 252 с.

ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ГАРМОНІЙНИХ ВЗАЄМИН ВИХОВАТЕЛІВ І ДІТЕЙ З ООП У ЗДО

Потапчук Тетяна Володимирівна,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри теорії та методики
дошкільної і спеціальної освіти, ДВНЗ
«Прикарпатський національний
університет ім. В. Стефаника», м. Івано-
Франківськ

Універсальним засобом взаємин в усі часи вважалося спілкування людей. Здійснюючи спільну діяльність, люди вступають у спілкування один з одним, встановлюючи психологічний контакт, який є складним і багатограним процесом, що може виступати водночас як процес взаємодії індивідів і як інформаційний процес, і як ставлення один до одного, і як процес взаємовпливу, і як процес співчуття і взаєморозуміння. Характер спілкування залежить від рівня та характеристики взаємин між людьми.

Очевидною є необхідність міжпоколінної взаємодії, що відбувається у спілкуванні дитини з особливими освітніми потребами з дорослими. Таким чином відбувається передача досвіду попередніх поколінь та окреслюється перспектива життєвого

З М І С Т

<i>Bondarenko Oleksandra</i>	PROFESSIONAL TRAINING PEOPLE'S SCHOOL TEACHERS IN DENMARK: THEORETICAL FUNDAMENTALS (FROM THE EXPERIENCE OF ANGELINA ROLYAK)_____	3
<i>Акімов Вадим Юрійович</i>	ПРОБЛЕМА ПРОФІЛАКТИКИ НАСИЛЬСТВА В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗВО У ВИМІРІ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ_	4
<i>Аношкова Тетяна Анатоліївна</i>	ОСОБЛИВОСТІ ГЛОБАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ В НОВИХ РЕАЛІЯХ НА ОСНОВІ ДОСВІДУ США_____	6
<i>Банак Роман Данилович</i>	ІННОВАЦІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ_____	8
<i>Бибик Дар'я Дмитрівна</i>	РОЗВИТОК ЦІННІСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УЧНІВСЬКОЇ ТА СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ_____	10
<i>Бінецький Дмитро Олександрович</i>	ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТАРШИХ ПІДЛІТКІВ У ПРОЦЕСІ ВІЙСЬКОВО-СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ_____	12
<i>Боровець Олена Віталіївна</i>	РАНКОВІ ЗУСТРІЧІ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ: ДИДАКТИЧНИЙ АСПЕКТ_____	15
<i>Гавлітіна Тетяна Миколаївна</i>	ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИХОВАННЯ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ_____	16
<i>Герасимчук Юлія Миколаївна</i>	РЕАЛІЗАЦІЯ ЗМІСТОВОЇ ЛІНІЇ «ДОСЛІДЖУЄМО МОВНІ ЯВИЩА» У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ РОЗДІЛУ «СЛОВО. ЗНАЧЕННЯ СЛОВА» В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ_____	19
<i>Глінчук Юлія Олександрівна, Терешко Юрій Миколайович</i>	СОЦІАЛЬНА ЗНАЧУЩІСТЬ БЕЗПЕКОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ_____	20
<i>Голя Галина Миколаївна</i>	ЦЕРКОВНОПАРАФАЛЯЛЬНІ ШКОЛИ В СИСТЕМІ ОСВІТИ ВОЛИНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТОЛІТТЯ)_____	21
<i>Гончар Людмила Вікторівна</i>	ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОГО БАТЬКІВСТВА У СТАРШОКЛАСНИКІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ_____	23
<i>Городюк Катерина Володимирівна</i>	РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ ЧЕТВЕРТОГО КЛАСУ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ_____	24
<i>Гриців Тетяна Григорівна</i>	АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО І ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ У ПОВОЄННИЙ ЧАС_____	26

Гудовсек Оксана Анатоліївна, Гудовсек Софія Сергіївна РОЛЬ ГРИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ НУШ	29
Данилюк Тетяна Василівна СУТНІСТЬ ТА ВИДИ ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	32
Джурик Катерина Ігорівна СТРУКТУРА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ДИСКРИМІНАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ	33
Жирун Анна Володимирівна, Синьчук Оксана Миколаївна ЗАСТОСУВАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	35
Жирун Оксана Анатоліївна МЕТОД ПРОЄКТІВ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	38
Журба Катерина Олександрівна ДУХОВНА І ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ	40
Льницька Любов Віталіївна ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНО-РОЗ'ЯСНЮВАЛЬНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ У ВІЙСЬКОВИЙ ЧАС НА ОСНОВІ СУЧАСНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРІВ	41
Канішевська Любов Вікторівна, Шахрай Валентина Михайлівна ВИХОВНІ ПРЯМУВАННЯ ШКОЛИ І СІМ'Ї В УМОВАХ ЦИФРОВОГО ПРОСТОРУ	43
Карплюк Дарія Володимирівна ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧИСТЬ ЯК ОСНОВА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА	45
Китрар Віталій Сергійович УРОКИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЯК РЕСУРС ДЛЯ РОЗВИТКУ МОРАЛЬНО-ВОЛЬОВИХ ЯКОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	46
Ковтунович Тетяна Олександрівна ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ РОБОТИ ГРУПИ ПОДОВЖЕНОГО ДНЯ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХХ СТОЛІТТЯ)	47
Козлинець Марина Сергіївна ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ ГІПЕРАКТИВНОСТІ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	49
Коломоєць Галина Анатоліївна ПІДВИЩЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ВІЙСЬКОВО-СПОРТИВНИХ ІГОР	52
Корінець (Вакулко) Катерина Петрівна РАНКОВІ ЗУСТРІЧІ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	53
Корнак Христина Іванівна ДО ПРОБЛЕМИ ХРИСТИЯНСЬКИХ ГУМАНІСТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ У ВІТЧИЗНЯНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ДУМЦІ (ДРУГА ПОЛ. ХІХ – ПОЧ. ХХ СТ.)	55

Литовченко Олена Віталіївна	
ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ В УКРАЇНІ: КЛЮЧОВІ НОВАЦІЇ	58
Луценко Ірина Олексіївна	
ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗДО ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	60
Магурчак Ліана Вадимівн	
ЗАСТОСУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ІГОР ТА ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ	61
Макарук Ольга Любомирівна	
ОСНОВНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ФОРМУВАННЯ ПІДПРИСМЛИВОСТІ УЧНІВ	63
Малиновська Наталія Василівна	
РОЗВИТОК СЛОВЕСНОЇ ТВОРЧОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ У ХУДОЖНЬО-МОВЛЕННСВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	64
Манзик Лілія Федорівна	
ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В НУШ	66
Мельничук Лілія Борисівна, Ілюк Лариса Володимирівна	
СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	67
Мирончук Наталія Миколаївна	
ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ УМІНЬ УЧНІВ НАУКОВИХ ЛІЦЕЇВ: ПРОБЛЕМА ТА ПІДХОДИ ДО РОЗВ'ЯЗАННЯ	69
Морін Олег Леонідович	
ІКТ-КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА	70
Наливайко Анастасія Іванівна	
ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЦІННОСТІ ВЧИТЕЛЯ У СУЧАСНІЙ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ	73
Нечерда Валерія Борисівна	
СИТУАЦІЯ УСПІХУ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	75
Осередчук Ольга Анатоліївна	
РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	76
Остапенко Олександр Іванович	
МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТА «ЗАХИСТ УКРАЇНИ» В ЗЗО В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОНФРОНТАЦІЇ	78
Пагуза Тамара Іванівна, Євтушок Людмила Василівна	
ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ФОРМ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В ЗДО	81
Петрович Анастасія Валентинівна	
ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ: ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	82
Пилипюк Наталія Олександрівна	
СУТНІСТЬ ТА КОМПОНЕНТИ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ	

ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ВИРІШЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ СИТУАЦІЙ ТА ЗАДАЧ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ НУШ_____	85
Подерня Наталія Костянтинівна ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗМІСТОВОЇ ЛІНІЇ «ВЗАЄМОДІЄМО ПИСЬМОВО» В ТРЕТЬОМУ КЛАСІ ЗА ЧИННИМИ ПІДРУЧНИКАМИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ_____	86
Попко Дар'я Олександрівна, ДО ПРОБЛЕМИ ДИСЦИПЛІНИ УЧНІВ У ІСТОРІЇ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТОЛІТТЯ)_____	88
Потанчук Тетяна Володимирівна ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ГАРМОНІЙНИХ ВЗАЄМИН ВИХОВАТЕЛІВ І ДІТЕЙ З ООП У ЗДО_____	91
Рагозіна Вікторія Валентинівна РЕАЛІЗАЦІЯ ЯКІСНОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ РАНЬОГО І ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В СУЧАСНОМУ ЦИФРОВОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ: ОГЛЯД ЗАКОДАВЧОЇ БАЗИ_____	93
Рейпольська Ольга Дмитрівна ЯКІСТЬ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ_____	95
Савельчук Ірина Борисівна ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА УНІВЕРСИТЕТУ_____	97
Свистун Вікторія Петрівна МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ АРТ-ПЕДАГОГІКИ У ВИХОВНІЙ РОБОТІ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ_____	98
Сидорук Галина Василівна, Білоконь Регіна Володимирівна ВАЖЛИВІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ АГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В НУШ (З ДОСВІДУ РОБОТИ СИДУРУК Г.В. ТА БІЛОКОНЬ Р.В.)_____	101
Скирда Тетяна Сергіївна СТОРИТЕЛІНГ У ПАТРІОТИЧНОМУ ВИХОВАННІ МОЛОДШИХ ПІДЛІТКІВ_____	103
Сойко Інна Миколаївна ПРОФЕСІЙНИЙ САМОРОЗВИТОК МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ОСВІТИ_____	104
Сойчук Руслана Леонідівна ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ ВІДСТОЮВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ_____	105
Сокол Любов Михайлівна ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ШКОЛЯРІВ ДО ІНОЗЕМНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВІЙНИ_____	109
Соляник Марина Геннадіївна ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ГУВЕРНЕРА З ДІТЬМИ З ІНВАЛІДНІСТЮ_____	110
Стельмашук Жанна Григорівна ВИКОРИСТАННЯ ВЕБІНСТРУМЕНТІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ_____	111

<i>Tarasova Tatiana</i>	KSZTAŁTOWANIE OSOBOWOŚCI SPOŁECZNEGO SUKCESU MŁODZIEŻY: ASPEKT TEORETYCZNY I METODOLOGICZNY _____	113
<i>Taradajko Daria Jurijivna</i>	ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СИСТЕМІ РОЗВИТКУ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____	115
<i>Третьак Оксана Миколаївна, Козел Софія Володимирівна</i>	ДОДАТОК «ЦИФРОВА ІНКЛЮЗІЯ» ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА З ООП _____	117
<i>Федорченко Тетяна Євгенівна</i>	ЗМІСТОВО- МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ УСПІШНОЇ ОСОБИСТОСТІ СТАРШОКЛАСНИКА У СИСТЕМІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ _____	119
<i>Харченко Наталія Вікторівна</i>	СПОТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ У ВІДКРИТОМУ ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ _____	121
<i>Хом'як Ольга Анатоліївна</i>	ЦІННІСНІ ПІДХОДИ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА В РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НУШ _____	122
<i>Чернушич Тетяна Анатоліївна</i>	ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ _____	124
<i>Чудінович Валентина Олександрівна</i>	ЦІННІСНЕ СТАВЛЕННЯ ДО СОЦІАЛЬНОЇ ДІЙСНОСТІ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА _____	125
<i>Шалівська Юлія Василівна</i>	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ РИТОРИЧНИХ УМІНЬ СПЕЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА _____	127
<i>Шевченко Наталія Олександрівна</i>	ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ЗАСОБАМИ ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА (З ДОСВІДУ РОБОТИ) _____	128
<i>Шередько Ірина Георгіївна</i>	ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО БАТЬКІВЩИНИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО ФОЛЬКЛОРУ _____	130
<i>Шкабаріна Маргарита Андріївна, Марчук Оксана Олександрівна</i>	ТРЕНІНГ-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ _____	132
<i>Яковичина Тетяна В'ячеславівна</i>	ЦИФРОВА ОСВІТА ЯК КРОК ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СТАНДАРТУ ОСВІТИ _____	133
<i>Яремювич Марія Андріївна</i>	ГРОМАДЯНСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ЯК ЧИННИК СУСПІЛЬНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ В УКРАЇНІ _____	137